gemeente Staphorst

Raadsvoorstel

Raadsvergadering: 02-02-21
Agendapunt:
Kenmerk: ADV/20 - 14966
Zaaknr: Z35856
Datum voorstel: 23-12-20
Portefeuillehouder: Wethouder mr. A. Mussche
Informant: dhr. W. Boersma

Onderwerp: Kansrijk wonen

Voorstel

1. Een driejarige pilot Kansrijk Wonen te starten
2. De pilot Kansrijk Wonen jaarlijks te evalueren

Inleiding

Vorig jaar is er een onderzoek uitgevoerd door de GGD naar begeleid wonen in Staphorst. Aanleiding voor het onderzoek was het gat in ondersteuning dat al langer bestaat tussen ambulante begeleiding en beschermd wonen. Uit het onderzoek kwam naar voren dat er inderdaad behoefte is aan een vorm van begeleid wonen in Staphorst. Afgelopen zomer ontstond de mogelijkheid om in het kader van de strijd tegen dakloosheid subsidie aan te vragen voor wooninitiatieven. Er is een aanvraag gedaan voor Kansrijk Wonen. Een vorm van begeleid wonen die door de onderzoekers is beschreven in het onderzoek. Een woonvorm waarbij jongeren die een risico lopen te gaan zwerven of dreigen uit te vallen, ondersteuning wordt geboden in de vorm van woonruimte, coaching en netwerkondersteuning. Met de subsidie kunnen de opstartkosten en het eerste jaar worden bekostigd. Aan raad wordt voorgesteld om een driejarige pilot te starten met Kansrijk Wonen.

Argumenten

1.1 *Geeft vastgelopen jongeren een kans op een toekomst*

Er zijn een aantal beleidsmatige argumenten te bedenken waarom het goed is om Kansrijk Wonen te realiseren in Staphorst, maar in de eerste plaats wordt met dit initiatief 6 tot 8 jongeren uit de gemeente Staphorst een kans geboden. Een gelegenheid om stabiliteit te creëren na een vaak turbulente voorgeschiedenis, een nieuwe start, zodat ze een volgende stap naar een zelfstandig leven kunnen zetten. In de bijlage staan 10 verhalen van jongeren die in een woning van Kansrijk Wonen hebben gewoond.

1.2 *Geeft invulling aan de behoefte voor begeleid wonen*

Na verschillende signalen vanuit de toegang is er eind 2019 een onderzoek gestart naar de behoefte van begeleid wonen in de gemeente Staphorst. Conclusie van de onderzoekers is dat er behoefte is aan een (kleinschalig) woonvoorziening in de eigen omgeving. De wens is dat dit voor inwoners met een zwaardere begeleidingsvraag vorm gaat krijgen op de levensboomlocatie door het inwonersinitiatief. Voor de behoefte naar begeleid wonen voor jongeren met een lichte ondersteuningsvraag kan Kansrijk Wonen invulling geven.

1.3 *Past bij de transformatiedoelstellingen in het sociaal domein*
In het sociaal domein zijn er verschillende transformatiedoelstellingen om het ondersteuningsaanbod passend en toekomstbestendig te maken. Kansrijk Wonen past goed bij een aantal van die doelstellingen. Zo kan het gezien worden als een vorm van preventie. Daarom is de subsidie bijvoorbeeld ook mogelijk, omdat het als een initiatief wordt gezien dat dak- en thuisloosheid voorkomt. Met dit initiatief doen we een langetermijninvestering in jongeren die dreigen vast te lopen. Door in te zetten op zelfredzaamheid zijn de jongeren in de toekomst in staat om volop mee te doen in onze samenleving. Kansrijk Wonen is ook een mooi voorbeeld van demedicaliseren. De jongeren komen er te wonen als jongeren en niet als cliënten. Er is slechts bij hoge uitzondering sprake van geïndiceerde ondersteuning. Zo bevat Kansrijk Wonen diverse ingrediënten die passen bij het sociaal domein van de toekomst.

1.4 *Past goed in de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis*
Vanaf 1 januari 2022 zal de eerste stap van de doordecentralisatie beschermd wonen plaats gaan vinden. Later dit jaar zal daarom de regionale toekomstvisie en het lokaal uitvoeringsprogramma beschermd wonen aan de raad worden voorgelegd. Het initiatief Kansrijk Wonen past goed in de concept- toekomstvisie, zoals de raad die al eerder ter informatie heeft ontvangen (17 november 2020), en de ontwikkelingen zoals die zijn toegelicht in de regionale raadsinformatiebijeenkomst van 18 november 2020. Om gebruik van het klassieke beschermde wonen te verminderen, moeten er alternatieven komen die beter passen bij de ondersteuningsvragen van de doelgroep die nu gebruik maken van beschermd wonen. Met een getrapt ondersteuningsaanbod van ambulante begeleiding thuis tot beschermd wonen 24/7 kunnen we de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis maken. Kansrijk Wonen is voor jongeren een mooie vorm in dat getrapte ondersteuningsaanbod. De reden dat dit initiatief vooruitlopend op de bespreking van toekomstvisie beschermd wonen bij de raad wordt geagendeerd, is de looptijd van de subsidie. Om optimaal gebruik te maken van de subsidie moet zo snel mogelijk gestart worden met het initiatief.

1.5 *Minder kosten vergeleken met alternatieve trajecten*
Uit een businesscase blijkt dat vastgelopen jongeren die een doorstart kunnen maken met kansrijk wonen, een goedkopere oplossing is dan de meeste alternatieven. De gemiddelde kosten voor Kansrijk Wonen zijn €12.000 per jaar. Kosten van voorzieningen die nu ingezet worden voor jongeren die anders in aanmerking zouden komen voor Kansrijk Wonen zijn:

1. Maatschappelijk opvang (nachtopvang): tussen € 14.822 en € 28.592
2. Gezinshuis: tussen € 36.500 en 58.400
3. Tijdelijke woonbegeleiding voor jongeren: € 15.420.
4. Langere woonbegeleiding voor jongeren met (middel)zware problematiek): €29.448.
5. Logeerhuis (huisvesting, zorg en dag-activering voor dakloze jongeren): € 20.000.
6. Verblijf zelfstandigheidstraining (wonen met ambulante begeleiding): tussen €32.120 en €55.115
7. Zorg met verblijf (voor jongeren met licht verstandelijke beperking): € 30.295 tot € 42.705
8. Beschermd wonen: gemiddeld €50.000 per jaar

1.6 Kansrijk Wonen heeft meerwaarde in subregionale samenwerking
Kansrijk Wonen gaat om een lokale voorziening die in de eerste plaats ook ingezet gaat worden voor jongeren uit de gemeente Staphorst. Het kan daarnaast ook van meerwaarde zijn in de samenwerking met naburige gemeentes. Uit het onderzoek van de GGD bleek dat er behoefte is aan begeleid wonen,

maar er is een grote diversiteit aan behoefte als het gaat om begeleid wonen. Gezien het inwoneraantal in onze gemeente is het niet realistisch om voor elke vraag aanbod in eigen gemeente te organiseren. Door regionaal de samenwerking te zoeken kan er enige uitwisseling plaats vinden als het gaat om lokale voorzieningen. Op die manier kunnen we beter maatwerk leveren voor onze inwoners. We zijn hierover in gesprek met Zwartewaterland, Steenwijkerland en Kampen.

2.1 Met een jaarlijkse evaluatie krijgen we de toegevoegde waarde voor gemeente Staphorst in beeld
Voor Kansrijk Wonen en de jongeren die er gaan wonen is de minimale looptijd van een pilot drie jaar. Na die drie jaar is het van belang om een goed beeld te hebben van de resultaten om een beslissing te kunnen nemen over een eventueel vervolg. Door jaarlijks te evalueren met betrokken partijen, kan er tijdens de looptijd van de pilot nog worden bijgestuurd en is er na drie jaar voldoende informatie over de behaalde resultaten.

Kanttekeningen
Voor een succesvolle implementatie van Kansrijk Wonen is samenwerking met woonstichting Vechthorst vereist. Er moet een geschikte woning vrij komen om met het initiatief te kunnen starten. Mocht de situatie zich voor doen dat er geen geschikte woning vrij komt in 2021, lopen we het risico dat de aangevraagde subsidie niet verzilverd kan worden. De kans dat er geen woning vrij komt is niet groot, maar wel aanwezig.
Een ander risico is dat de pilot niet de gewenste resultaten geeft. Gezien het succes van eerdere projecten van Kansrijk Wonen in andere gemeentes is er voldoende reden om positief te zijn over de resultaten bij een project in de gemeente Staphorst. Desalniettemin gaat het uitdrukkelijk om een pilot en is het van belang om de resultaten te monitoren en periodiek de pilot te evalueren.

Keuze en effect
De raad wordt jaarlijks geïnformeerd over de resultaten van Kansrijk Wonen door middel van de jaarlijkse evaluatierapportage.

Beleid- en regelgeving
Het gaat om een wooninitiatief waar in principe geen indicatie voor nodig is. In de praktijk gaat het om jongeren die anders veelal gebruik zouden maken van de WMO of de jeugdwet.

Financiën, Belastingen, risico's en beheersmaatregelen
In de bijlage is de begroting van Kansrijk Wonen Staphorst 2021-2023 opgenomen. Hieronder in de tabel zijn de kosten opgenomen voor de gemeente bij een driejarige pilot.

Jaar	2021	2022	2023
Kosten gemeente	70.780	47.904	48.491

Voor de kosten van het eerste jaar kan er gebruik worden gemaakt van de subsidie brede aanpak dak- en thuisloosheid. De middelen worden als decentralisatie-uitkering uitgekeerd aan onze centrumgemeente Zwolle. Er is een bedrag voor 2021 beschikbaar van €75.000, waarmee de kosten van het eerste jaar ruim kunnen worden gedekt.
Voor het tweede en derde jaar wordt voorgesteld om gebruik te maken van de verevende middelen beschermd wonen en maatschappelijke opvang. In de regio IJssel-Vecht hebben we in een convenant afspraken gemaakt over het verevenen van tekorten en overschotten. De afgelopen jaren was er sprake

van overschotten op de uitvoering van beschermd wonen. In totaal heeft de verevening van de afgelopen jaren voor Staphorst een positief saldo opgeleverd van €355.847. Met het oog op de aanstaande decentralisatie beschermd wonen, is er tot nu toe nog geen bestemming gegeven aan deze middelen en zijn tot nadere bestemming toegevoegd aan de reserve sociaal domein. In het voorstel later dit jaar over de toekomst beschermd wonen, zal worden voorgesteld om de middelen in te zetten voor de ontwikkeling van beschermd wonen naar beschermd thuis. Vanwege het belang van Kansrijk Wonen in die ontwikkeling, wordt voorgesteld om de kosten voor 2022 en 2023 te dekken uit de reserve sociaal domein.

Communicatie

In afstemming met stichting Kansrijk Wonen wordt gekeken naar passende communicatie over het project. Het is goed dat inwoners en hulpverleners op de hoogte zijn van het initiatief, maar er moet worden voorkomen dat de woning zelf een label krijgt.

Digitaal bijgevoegd / ter inzage liggende stukken

Bijlage 1. Kansrijk Wonen - 10 verhalen
Bijlage 2. Handleiding KansrijkWonenWEB-17_0228
Bijlage 3. Jaarraportage 2019-Noord-West-Veluwe-v1.3
Bijlage 4. Begroting Kansrijk Wonen Staphorst 2021-2023
Bijlage 5. Rapportage Begeleid Wonen in Staphorst - maart 2020
Bijlage 6. Regionale toekomstvisie

Burgemeester en wethouders van Staphorst,

G.J. Kok MDR , burgemeester.

M. Kragting-de Groot , secretaris.